

BIBLIA

A decemberi elmélkedéseket Gyombolai Márton (Vác), a januáriakat a székesfehérvári közösség tagjai (Rozsics Gábor, Deli József, Singer József és Pakodi Gábor) készítették.

December 2. — Advent 1. vasárnap — Mt 24,37–44 — „Virrasszatok!”

Jézus a vízözön példájával figyelmezteti az embereket az állandó útrakészség fontosságára. Az emberek élték hétköznapi szürke életüket, amíg Noé be nem ment a bárkába, és meg nem jött a mindent elsodró, pusztító vízözön...

Az Emberfiának eljövetele hasonlóan váratlan lesz, mint a vízözön volt. Az eljövetelet jól szemléltetik a példák: két ember közül „az egyiket fölveszik, a másikat otthagyják”. Túl a nyilván érdem szerinti válogatáson, a másik példa – a házigazda virrasztásáról – egyértelművé teszi a folyamatos útrakészség, a „virrasztás” fontosságát.

Most, amikor az Égi Gyermek eljöveteleire kezdünk felkészülni az Adventben,

fokozottan itt az ideje az alapos önvizsgálatnak! Megkérdem magamtól: „Ha most kellene az Emberfia elé állni, a rémületből, esetleg a szégyenkezésből, vagy az „égi hazatérés” öröméből lenne-e több bennem?!”

A „hasznos virrasztás” nem jelentheti csupán az ébrenlét töprengéseit! Ha egy nekem kedves földi ünnepre készülök is, kívül-belül méltó akarok lenni az ünnephez! Felöltöm ünneplő ruhámat, és magamban is az öröm és szeretet melegét szítom föl...

Gondoljuk át, testvéreim, alapvető kapcsolatainkat! Élem-e a cselekvő szeretet figyelmes, segítő, „váll-odafeszítő” útját? Szüleim, párom, gyermekeim, közösségi

testvéreim, munkatársaim érzik-e, érezhetik-e szeretetemet, emberségem megnyilvánulásait? Transzcendens kapcsolatom több-e néhány gépiesen elmormolt imánál? Lelkem ünnepe-e minden szentmise, ahol az Égi Vendég látogat el hozzám? Tudok-e nem a pap emberi tulajdonságainak függvényében, hanem az én Istenem fogadására (Érte virrasztva?) templomba, szentmisére menni? Emberi kapcsolataimat a kritikus, bíráló szellem, vagy a megbocsátó, segítő, javítani akaró szeretet határozza-e meg?

Testvéreim! A tartalmas virrasztás idejére – hétköznapi dolgaink végzése mellett – szeretettel ajánlom megfontolásra a fenti kérdéseket!

December 9. — Advent 2. vasárnap — Mt 3, 1–12 — Keresztelő Szt. János bűnbánatot hirdet

Júdea pusztájában – Izajás jóvendölését beteljesítve – fellépett Keresztelő Szent János. Szőracsuhás, böjtölő, aszketikus alakja, szuggesztív, kemény szava hitelesítette bűnbánatra szólító szavait: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel a mennyek országa!” A próféta hatására Jeruzsálem, Júdea és a Jordán-vidék népe kiment, megvallotta bűneit és megkeresztelkedett a Jordánban. A Keresztelő hívására nagy tömegek mozdultak meg. Komoly hatása volt, pedig egy percig sem kereste a maga dicsőségét, sőt megjövendölte, hogy az utána következőnek a sarusziját megoldani sem méltó. Ő csak víz-

zel keresztel, de az Eljövendő majd tüzzel és Szentlélekkel.

Az érkező farizeusok és szaduceusok láttán szigorú, goromba szóval „viperák fajzatainak” mondja őket, akik nem vonatkozhatnak Ábrahám atyafiságára sem: Isten – ha kell –, a kövekből is tud fiakat támasztani...

Itt az ő szigorú szájából is elhangzik egy bizakodást keltő mondat: „Teremjétek hát a bűnbánat méltó gyümölcseit!”

Ez a Keresztelő Szent János szájából elhangzó mondat máig is, nekünk is reményt ad. Megtanít arra, hogy a legsúlyo-

sabb bűnből, a „viperafajzat” mélységéből is kiutat hozhatnak a bűnbánat méltó gyümölcsei! Megtanít bennünket arra, hogy a „szórólápáttal kitakarított szérú és az elégetett pelyva” mellett is helyük van a csürbe gyűjtött búza között azoknak, akik akarják – és képesek a „bűnbánat méltó gyümölcseit” teremni!

Testvéreim! Keresztelő Szent János is megerősíti, hogy a „viperák fajzatai” számára is, a súlyos bűnök után is van bocsánat az őszinte bánat nyomán. Végezzük el a „magunk szérújének” kitakarítását, hogy „az Úr csűrébe” méltó búzáként kerülhessünk!

December 16. — Advent 3. vasárnap — Mt 11,2–11 — Jézus tanúsága Jánosról

A jézusi tanúságtétel – finom iróniával –, határozott és egyértelmű. Az emberek valóban nem széltől lengetett nádat vagy királyi embert mentek felkeresni, hanem azt a prófétát, aki szavaival, szuggesztív, aszketikus egyéniségevel bánatra indította az embereket, és előkészítette Jézus útját. Ezzel teljesítette az Írás szavát: „Követemet küldöm színed előtt, hogy elkészítse előtted az utat.”

Ezért mondja róla Jézus, hogy „az aszszonyok szülöttei között nem támadt nagyobb keresztelő Jánosnál”. A mennyek országa hallatlan értékét húzza itt alá Jézus azzal, hogy mégis azt mondja: „Aki a mennyek országában a legkisebb, az is nagyobb keresztelő Jánosnál.” Azaz a végleges üdvösség több, jobb, nagyobb minden földi jónál...

Napjainkban nem kell a pusztába menni Jézus, illetve az őt követők és hirdetők útjának előkészítésére! Nagyvárosok rideg embertelensége, könyöklés, kegyetlenség, langyos, formális kereszténység kiáltó utkésztők, útra hívók után!

Itt az ideje a szóval, és életpéldával történő misszionálásnak! Ha szíveddel és szavaddal csak egyetlen megtérő embert

tudsz az Úrhoz vezetni, akkor is van már eredménye az életednek... Próbáljunk, testvéreim, a megtérő emberszívek kicsi csokrából adni ajándékot, szerető szívvel, a hozzánk újra érkező Gyermekeknek!

Hiszem, hogy a harmadik évezred kezdetén a Karácsony és Húsvét Jézusa ismét „emberhalászatra” hív és küld mindnyájunkat!

December 23. — Advent 4. vasárnap — Mt 1,18–24 — Jézus Krisztus eredete

Mária, József jegyese a Szentlélektől fogan gyermeket, még egybekelésük előtt. Itt mutatkozik meg először József emberi nagysága, szeretete. Még ebben a – szégyenletesnek tűnő – helyzetben is erősebb benne a szeretet. Nem a sértettség, a megcsalottság munkál benne, ha-

nem a jóság, az igaz emberség. Ezért akarja Máriát – megmentve a retentő megkövezéstől – titokban elbocsátani.

Igaz emberségével, szeretetével érdemli meg az Úr angyalának megnyugtató szavait a Szentlélektől áldott állapotba kerülő Máriáról, és Jézusról, a szü-

lető gyermekről, aki megszabadítja majd népét bűneitől... Őt fogják Emmánuelnek hívni, ami azt jelenti: „Velünk az Isten!”

József emberi nagyságát bizonyítja, hogy egy álombeli felvilágosításra engedelmes szívvel reagál... Éppen ezzel bizonyítva, hogy – Máriához hasonlóan – elfogad valamit, ami sosem fordult még elő az emberiség történetében. Ez a bá-

mulatos nyitottság, hit, engedelmesség teszi Józsefet valóban méltóvá a Gyermekek felnevelésére és Mária oltalmazására.

Gondolj bele, testvérem: Ha most egy biológiai vagy egyéb képtelenség elfogadására szólítana álmodban egy angyal, tudnál-e engedelmeskedni gondolkodás nélkül? Nem az jellemző-e rád vagy terád, hogy a bizonytalannak, nehéznek tű-

nő dolgok, feladatok is visszatörpantanak? Mered-e, merjük-e a képtelenséget, vagy akár a veszélyes, kiszámíthatatlan dolgokat – megcselekedni? Mire, mennyire vagyunk képesek a szeretet önzetlen – esetleg önmegtágadó – valóságában, megélésében?

Kérjük, testvéreim, a karácsonyi Kisdédet, hogy segítsen valóban meghatározóvá tenni életünkben a szeretetet!

December 25. — Karácsony — Jn 1,1–18 — Az igazai világosság a világba jött

Szent János filozófiai mélységű szövege a kezdettől az Atyánál lévő és vele egylényegű Igét mutatja be nekünk, aki által minden lett. A benne lévő élet volt a világ világossága. Megismerjük Keresztelő János küldetését, aki a világosságról jött tanúságot tenni. Ezután jön a minden embert megvilágosítani akaró Ige az övéi közé. Azonban – bár a tulajdonába jött –, az övéi nem fogadták be. A jánosi előszó valóban átfogja a jézusi életmű egészét, a Megváltás lényegét, de ma még

az öröm napját üljük! Azt a csodálatos ünnepet, amikor a „Végtelen Nagyság” vállalja a „Végtelen Kicsiség” sorsát, és eljön a betlehemi istálló jászolába, hogy védtelen kicsi gyermekként elinduljon meghozni a tökéletes szeretet embermentő áldozatát. Nem véletlen, hogy a pásztorok – talán kicsit együgyű, de – tiszta embersége és a napkeleti Bölcsök nagy tudománya tud igazán hódolni egy jászolban nyugvó gyermek megérzett, illetve föllismert nagysága előtt...

A rang, vagyon, hatalom megszállott kergetői előtt nevelésnek tűnhetne a gondolat, hogy a Mindenség Urának „fogadósobája” egy primitív barlangistálló!...

Megvallom, hogy én a templomok díszes, aranyozott jászlaiban a megszentelődött barlangistálló kicsi Jézusát látom, köszöntöm, és próbálom a magam szívét is meleg, gyermekhordozó jászolotthonná tenni! Testvéreim! Keressétek velem együtt a magatok szívében is otthonra vágyó, kicsi Gyermeket!

December 30. — A Szent Család vasárnapja — Mt 2,12–15.19–23 —

„Názáretinek fogják hívni”

Ismét József bizonyul az „álmok férfiaknak”. Isten angyala figyelmezteti Heródes gyilkos tervéről. Egyiptomba küldi őt a gyermekkel és Máriával, hogy ott maradjanak Heródes haláláig. József még azon éjjel elindul, és Egyiptomban várják meg a hazahívó szót. Ekkor teljesedik be a próféta ajkára adott isteni szó: „Egyiptomból hívtam haza az én fiamat.” Az álomban kapott angyali intés nyomán hazatért, de nem Júdeába, ahol Heródes fia uralkodott, hanem Galileába, a Názáret nevű kisvárosba. Így beteljesedett az a próféta szó is, hogy „Názáretinek fogják hívni”. Bámulatos József föltétlen és azonnali engedelmissége, de példát is jelenthet nekünk. József nyilván nemcsak akkor álmodott, amikor az Úr angyala szólt hozzá. De rendelkezett egy olyan adottsággal, amellyel képes volt felismerni álmaiban az angyali szót, az isteni üzenetet.

Gyököcssy Endre ír „Isten elfelejtett nyelvéről”, az álomról. A Szentírásban másutt is találkozunk álomban jött hiteles figyelmeztetésekkel, jelzésekkel, tanácsokkal.

Megfontolandónak érzem, annak megvizsgálását, hogy mennyire tudunk „befelé figyelők”, az ébren és álomban kapott jelzések felismerői lenni!? A gondosan ébren tartott lelkiismeret szava, a bennünk szóló Lélekre figyelés tesz, tehet bennünket „befelé is nyitottakká”, a Lélek szavát meghallókká és valósítókká. Hiszem, hogy a Lélek szólhat testvérem szavából, vagy egy hatékony,

hiteles álom szeretetre indító hívásából. Hiszem, hogy ha tudatosan figyelünk ezekre az indításokra, gazdagabbá tehetjük a magunk és mások életét is!

Január 6. — Vízkereszt — Mt 2,1–12 — „Láttuk csillagát napkeleten...!”

Amikor Isten kapcsolatot teremt velünk, annak fogható jelei vannak – csillag, ház, gyermek, anya...

Valószínűleg Jeruzsálemben is látni lehetett a jeleket, de ők nem voltak nyitottak az Istenre. „...Heródes király meghökkent, s vele egész Jeruzsálem.”

Aki látja a jeleket, az maga indul el, hogy Isten közelében lehessen, hogy „hódoljon”: hódoljon a minket összegyűjtő, szerető, vigyázó pásztornak, királynak: „arany”; hódoljon a minket – szutykosan is – magához ölelő Istennek: „tömjén”; hódoljon a közénk jött, a hozánk mindenben hasonló, barátságával

bátorító, mellettünk vég-sőkig kitarító Istennek: „mírha”. És hódoljunk a kicsi-nagy misztériumának: Betlehem – Júda ; gyermek – Isten ; szolga – „első”.

Istenem add, hogy negyedik „bölc”-ként mi is éléd juthassunk, és házadban megpihenve, szép álmod láthassunk, hazatérve pedig jelekre érzékeny tanúid lehessünk!

Január 13. — Urunk megkeresztelkedése — Mt 3,13–17 —**„Nekem van szükségem a te keresztségedre...”**

János bűnbánatot, megtisztulást hirdetett, az Úr érkezését készítette elő. Jézus Jánoshoz ment, hogy saját életében is bemutassa: kikerülhetetlenül fontos a bűnbánattartás, a megtisztulás, a régi élet elhagyása akkor, ha nagy és szent dolog megvalósítására készülünk. Ez a forma jól bemutatja azt, hogy amint az alámerülés történik, elhagyjuk a régi életünket, és a vízből kiemelkedve új, megtisztult, Istennek odaadott életre kapunk lehetőséget. Jézusnak ebben a cselekedetében a belső tartalom és

a külső forma teljesen összhangban van, amit a Szentlélek jelenléte hitelesít.

Jézus mint felnőtt ember elindul, hogy kibontakoztassa mindazt, amire emberi értelme, egyénisége ráértett, amit felismert. Ezzel veszi kezdetét a világot alakító működése, tanítása. Jön a megerősítés és a válasz az Atyától: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.” Szüksége is volt erre a megerősítésre, hiszen ezután kezdődött a negyven napos pusztai böjt, a küldetését tisztázó időszak.

Életünk döntő mozzanatait, fordulatait előtt megmerítkezünk-e az „élő vízben”? Keressük-e és használjuk-e azokat a formákat és eszközöket, amelyek keresztiül megmutatkozhatnak, kifejezhetjük hovatartozásunkat? Szánunk-e időt arra, hogy megismerjük az Atya ránk vonatkozó akaratát? Kérjük-e és felismerjük-e azokat a jeleket, amelyek megerősítenek bennünket abban, hogy az Atya akaratát szerint élünk?

Január 20. — Évközi 2. vasárnap — Jn 1,29–34 — „Rád vár a tér, vár az utca...”

„...látta, hogy Jézus közeledik feléje...” János látta a közeledő Jézust. Nekünk nem ilyen egyszerű a dolgunk, mert nem a szemünket használva, a szó szoros értelmében láthatjuk meg Jézust, hanem bizonyos jelekből, és tanítása alapján a körülményekből tudjuk felismerni Őt. Ez talán csak annyiban nehezebb, hogy naprakészen kell ismernünk a tanítást, és minden helyzetre kell tudnunk alkalmazni azt.

„...megszólt...” Meg tudok én szólalni, ha Jézusról vagy az Ő tanításával, példájával kapcsolatos szó hangzik el, esemény történik? Pedig a megszólalás nemcsak János feladata volt, ez mindnyájunk kötelessége. Persze sem akkor, sem ma nem népszerű, divatos dolog az Isten Országáról beszélni. Furának, bolondnak nézik érte az embert – ahogy János is –, de ez már csak ezzel jár.

„Ő veszi el a világ bűnét!” Ez, azt hiszem, igazán félreérthető mondat, óvakodnunk kell minden olyan értelmezéstől, amelyben az van elrejtve, hogy az én személyes áldozatom nélkül veszi el Jézus a bűnöket, pl. az enyémet is. Szerintem itt a Keresztelő arra gondolt, hogy Jézus tanít meg a bűnök felismerésére, és arra az életmódra, amellyel elkerülhetjük a bűnöket, továbbá megtanít a helyes bűnbánatra, bűnjóvávitelre, ami után Isten el tudja felejteni nekünk bűneinket.

„En nem ismertem.” A Keresztelő prófétafént a személy szerint nem ismert Jézusról tanúskodik. Én már ismerem Jézust? Meg kell tennem mindent, hogy pontosabban megismerjem, már csak azért is, mert Ő már sok lépést tett felém, hív, szólít napról-napra, csak rá kell figyelnem.

János azért keresztelt – bűnbánatot hirdetve –, hogy megismertesse Jézust Iz-

raelben. Gondoljam csak át, vajon az én keresztségem meghozta-e a gyümölcsöt? Pedig ez alapvetően a bűnbánathoz és a Jézust megismeréshez kapcsolódik. Persze engem kisgyerekként kereszteltek meg, de azóta átgondolhattam volna a keresztségemből rám háruló kötelességeket.

A Szentlélek rám is leszállt? Akkor én is Isten gyermeke vagyok! Szeretett gyermeke! Ebbe még belegendolni is nagyszerű. Akkor igyekezhettek ehhez méltóan élni, Jézusról és az Ő Országáról tanúskodni. Sőt, megvalósítani az Isten Országából, amit itt a földön lehet. Pedig sokat lehet. Csak körül kell nézнем, mennyire embernek lenne szüksége, sőt igénye is, hogy Jézusról tanúskodjanak neki, hogy megláthassa valakiben, hogy az Isten szeretet. Mire várok még? Már nem is várok tovább, megyek...

Január 27. — Évközi 3. vasárnap — Mt 4,12–23 —**„Tartsatok bűnbánatot! Jöjjetek utánam!”**

Jézus nyilvános működésének kezdetén vagyunk. Keresztelő Jánost fogságba vetették, az előhírnököt, az útkészítőt kivonták a forgalomból. Ez a hír óvatosságra inti Jézust. Nem szabad elhamarkodott lépésekkel a küldetés sikerét veszélyeztetnie, visszavonul tehát Galileába. A tó mellé a halászok lakhelye, kis házaik ott sorakoznak, de Kafarnaumnak szép zsinagógája is van.

Jézus a kísértésekben megerősödött, lelkében tüllel, tette készen hirdetni kezdi Isten Országát. Tanítványokat kell gyűjtenie maga mellé, akik aztán a tanítás és életpélda hatására maguk is tanítók válhatnak. Halfogásban edzett halászok között embereket halászni indul, hogy aztán emberhalászokká tegeye őket.

Felhívása a bűnbánat tartására, a megtérésre, összecseng a Keresztelő szavaival. Jézus hitet tesz az előhírnök mellett, később ezt tanítványainak is megerősíti. A megtérés (görögül „metanoia”) a gondolkodásunk, az értékekhez való tudati

viszonyulásunk átalakítását jelenti. Héber szóval („tesuvah”) kifejezve nemcsak a gondolkodás síkján, de egész emberségünkben való érintettséget, változást jelent. Egy olyan folyamat elindítását, amely Istenhez vezet. E folyamatban benne van az elfordulás a bűntől (aktív bűnbánat), kiemelkedés abból, ami a rossz felé visz. Benne van a visszatérés, a hazatérés és a megérkezés. Kifejeződik benne az ember harmóniára törekvése önmagával, környezetével és Istennel. Végző soron kialakul az a bonthatatlan kötődés, amely az embert a végtelen Istenhez köti, és ezzel korlátlan lehetőségek nyílnak számára. Ez az Isten iránti elhivatottság magával ragad, Isten akaratát szerint másokért való cselekvésre sarkall.

Jézus rendkívül jó emberismerő. A tanítványra tételre kiszemelt emberek mindegyikét „feltérképezi”, mielőtt megszólítaná. Simon és testvére, András, mindketten halászok. Ez a foglalkozás akkoriban sem volt könnyű. A Genezá-

ret-tó változókéony arcát mutatta a belőle élőknek. Sokszor a tapasztalt és nagy viharokat kiállott halászok is sikertelenül próbálkoztak a halfogással. Gondolkodásukba tehát bekerül az egzisztenciális bizonytalanság. Lukács evangéliuma (Lk 5,1-11) összeköti Simonék elhívását a csodálatos halfogással. Jézus tehát megmutatja nekik (mint ahogy később a vihar lecsendesítésekor is: Lk 8,22-25), hogy mellette biztonságban érezhetik magukat. Ezzel szemben Lévi (Máté) meghívásánál (Mt 9,9) a pénz bővében lévő vámost asztala és vagyona elhagyásával hívja magához. Látható tehát, hogy Jézus ráhangolódik az elhívott ember személyiségére, így annak legbelső vágyaira, kapcsolódni kész lelkiállapotára, pozitív késztetéseire is alapozhat.

Megvan-e bennem a belső vágy, hogy Jézussal tartsak? Képes vagyok-e elfordulni bűneimtől, rossz szokásaimtól? Milyen emberismerő vagyok? Emberhalász-ként rá tudok-e hangolódni a másokra, ki tudom-e bontani értékeit, amelyek segítik megtérését?